

*Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут*

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

Петровська Ірина Ігорівна

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ ВІДНОСИН В РАМКАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

*методичні вказівки для практичних занять здобувачів освіти денної
форми навчання*

Івано-Франківськ, 2025

ББК 67.301
ПЗ0

Рекомендовано до видання Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Рецензенти:

- доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права, навчально-наукового юридичного інституту, кандидат юридичних наук

Бурлак Оксана Василівна

- завідувач кафедри судочинства навчально-наукового юридичного інституту, доктор юридичних наук, професор

Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна

ПЗ0 Петровська І.І. Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу: методичні вказівки для практичних занять студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2025. 44 с.

Посібник розроблений на основі навчального плану та призначений для підготовки до практичних занять зі спецкурсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС», підготовки до здачі змістових модулів та заліку.

В посібнику наведено навчальні та методичні матеріали з навчальної дисципліни, зокрема основні навчальні положення з питань, які виносяться на семінарські заняття, література та нормативно-правові акти, завдання до практичних занять, контрольні питання, практичні завдання.

Посібник призначений для студентів, аспірантів, викладачів.

ББК 67.9 (4Укр)

© Петровська І.І., 2025

© Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025

ЗМІСТ

Вступ	3
Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних податкових відносин	8
Тема 2. Правові засади виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин	9
Тема 3. Поняття, види та призначення податкових платежів для суб'єктів міжнародного права. Функції податків.	11
Тема 4. Елементи податку. Інформація про податкові платежі	13
Тема 5. Правове регулювання соціальних та економічних стандартів оподаткування країн ЄС.	16
Принципи оподаткування	16
Тема 6. Правове регулювання оподаткування та види податкових платежів в Україні	19
Тема 7. Правовий статус платників податків. Резиденти та нерезиденти.	23
Тема 8. Юридична відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	25
Тема 9. Суб'єкти публічного адміністрування податкових платежів	27
Тема 10. Податковий контроль як вид фінансового контролю (аудиту)	28
Тема 11. Загальна характеристика прямих податкових платежів	31
Тема 12. Загальна характеристика непрямих податкових платежів	36
Рекомендовані джерела	41

ВСТУП

Метою вивчення курсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» є оволодіння студентами знаннями щодо правового регулювання податкової діяльності у ЄС, міжнародних стандартів системи оподаткування, а також впровадження цих стандартів в національній податковій системі України та її податкових відносинах. Навчальна дисципліна «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» спрямована на формування у студентів правового світогляду та відповідного мислення категоріями, що відображають специфіку фіскальної політики, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо податкової системи держави, міжнародних наддержавних організацій (ЄС), особливості гармонізації податкових систем розвинених країн в умовах електронного урядування, забезпечення фіскальної дисципліни та правопорядку в Україні.

Предметом вивчення спецкурсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» є правові норми, які охоплюються комплексною підгалуззю системи міжнародного економічного та фінансового права – податковим правом, їх тлумачення та механізми реалізації та широке коло суспільних відносин у сфері оподаткування, що мають грошовий характер і безпосередньо пов'язані з формуванням фондів коштів суб'єктів публічного управління. Тому, вміння орієнтуватися в сучасному податковому законодавстві а також здатність до його аналізу та правильного застосування, є важливим завданням для сучасного юриста. Окрім цього, вивчення правового регулювання податкових відносин надасть можливість визначати слабкі та сильні сторони правового регулювання податкових правовідносин в Україні на основі порівняльного аналізу, та формулювати пропозиції щодо його вдосконалення.

Міжнародне податкове право включає вивчення загальних принципів податкових відносин країн світу (оподаткування резидентів/нерезидентів, усунення подвійного оподаткування гармонізації податкових систем країн світу та використання сучасних інформаційних технологій (е-урядування) у податковій сфері, стандартів етичної поведінки суб'єктів адміністрування податкових платежів, та окремих особливостей оподаткування в країнах ЄС і інших розвинених країнах світу. Податкове право, правовим інститутом якого є міжнародне податкове право, доцільно розділити на загальну й особливу частини. Загальна частина об'єднує норми, які закріплюють загальні принципи, правові форми і методи податкового регулювання, правовий статус суб'єктів, структуру та принципи оподаткування, а також норми, які регулюють відносини податкового контролю. Особлива частина податкового права включає умовно відокремлені групи правових норм, що регулюють однорідні податкові відносини з оподаткування окремими видами податкових платежів (прямі, непрямі, щодо доходів від діяльності суб'єктів господарювання (корпоративний податок), податок на розкіш (оподаткування майна, землі, інших товарів розкоші – підакцизних), пільгові режими оподаткування тощо.

В основу вивчення студентами курсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» покладено плани лекційних та практичних занять, які визначають коло теоретичних питань, обов'язкових для засвоєння, навчальну і спеціальну літературу, нормативні акти, а також контрольні запитання, тестові та практичні завдання, перелік питань, які виносяться на екзамен.

Навчальна дисципліна «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» має надзвичайно велике значення для підготовки фахівців з юридичних спеціальностей, оскільки надає необхідні правові основи, без яких неможливе повноцінне засвоєння знань в галузі фіскальної діяльності держави, в тому числі й тих, що мають пріоритетне значення у підготовці фахівців в галузі права. Зокрема, це знання у сфері бюджетного планування, податкового законодавства та діяльності. Тому, дуже важливо допомогти студентам-правознавцям систематизувати основні загальнотеоретичні правові знання та положення нормативно-правових актів.

Також, важливою умовою успішного засвоєння студентами змісту основних інститутів податкового права є не тільки ознайомлення з системою законодавства, а й формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення.

Основними завданнями спецкурсу є формування у студентів знань теоретичних знань систему оподаткування України та країн ЄС та уміння використання норми податкового законодавства у практичній діяльності, а саме:

- оволодіння навичками та вміннями аналізувати податкове законодавство;
- формування знань основних категорій податкового права та міжнародного податкового права;

- ознайомлення з елементами податкових платежів, та їх характеристиками;
- засвоєння знань щодо податково-правового регулювання механізму стягнення податкових платежів, притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства.
- формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення.
- ознайомлення студентів зі змістом, суттю інститутів податкового права;
- розвиток навичок щодо аналізу податкових норм, їх тлумачення і застосування.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сучасний стан податкової системи України та ЄС;
- термінологію оподаткування; принципи податкової політики;
- систему податкових органів в ЄС;
- види податків і зборів, які справляються в Україні та за кордоном;
- порядок нарахування, обчислення та сплати податків;
- зміст загальної та спрощеної системи оподаткування; особливості відповідальності за порушення законодавства у сфері оподаткування.

вміти:

- правильно тлумачити і застосовувати податкові норми та інші норми, що регулюють відносини у сфері оподаткування в рамках ЄС;
- визначити платників окремих видів податків, зборів, об'єкт, базу оподаткування, ставки податку, збору, особливості нарахування та сплати різних видів податків, зборів;
- скласти апеляційну скаргу під час апеляційного узгодження податкового зобов'язання;
- оскаржувати рішення контролюючих органів в судовому порядку;
- визначити вид відповідальності та кваліфікувати дії посадових осіб юридичних осіб.

Завдання для практичних (семінарських) занять з курсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС» розроблено відповідно до освітньої програми «Міжнародне та європейське право» та навчального плану для студентів 4 курсу напряму підготовки «Право» денної форми навчання, з урахуванням співвідношення обсягу лекційного матеріалу та самостійної роботи студентів.

Важливо забезпечити правильну організацію як безпосереднього проведення семінарських занять, так і самостійної роботи студентів при підготовці до них. При цьому, основною метою є глибше, детальніше розуміння норм податкового законодавства, їх теоретичного підґрунтя, системний аналіз механізмів реалізації, вміння тлумачити і застосовувати правові приписи.

Кожна тема практичного заняття розпочинається з анотації, яка містить узагальнену інформацію про основні положення даної теми, а також методичні поради до її вивчення, які коротко визначають особливості теми, допомагають обрати правильний підхід до її аналізу, визначити проблемні питання та систематизувати вивчення матеріалу. Крім того, до кожної теми пропонується перелік наукової літератури, ознайомлення з якою сприятиме правильному та ґрунтовному засвоєнню теми. Також, наводиться перелік нормативно-правових актів, які становлять необхідну законодавчу базу регулювання податкових правовідносин.

До всіх тем практичних занять подається перелік питань, які будуть розглядатися на занятті, а також контрольні питання, відповідь на які вимагає від студентів самостійно мислити в площині теми, яка ними вивчається. Це вчить студентів робити власні висновки, узагальнювати чи навпаки конкретизувати окремі положення теми, проводити порівняльно-правовий аналіз нормативних приписів, тлумачити норми, тощо і забезпечує глибше засвоєння матеріалу.

До ряду тем семінарських занять включені практичні завдання (тести, задачі), які передбачають юридичний аналіз відносин, кваліфікацію юридичних фактів, вирішення правових конфліктів, конкретних ситуацій. Для правильного виконання таких завдань, студентам необхідно, в першу чергу, проаналізувати коло відносин, які склалися, та вибрати правові норми, що підходять для врегулювання в даному випадку.

Якщо від студентів вимагається здійснення правової кваліфікація, необхідно провести юридичну оцінку фактичних обставин справи шляхом віднесення конкретного випадку до сфери дії певних юридичних норм. Відповідь на задачі, в яких пропонується розв'язати конкретну проблемну ситуацію, повинна бути обґрунтованою, з посиланням на норми законодавства.

При підготовці до занять, студентам рекомендується робити певні нотатки чи розгорнуті плани відповіді по кожному питанню. Також, з врахуванням індивідуальних здібностей, слід у найбільш

зручній формі підготувати відповіді на контрольні питання та практичні завдання. Зокрема, занотувати формулювання відповідей в зошиті, вказати номери статей, їх положення.

Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних податкових відносин

Міжнародні податкові правовідносини, як врегульовані нормами права відносини щодо оподаткування, містять особливості як публічних правовідносин так і приватних.

Серед ознак публічного характеру можна виділити:

- імперативний характер;
- різношерстість міжнародного законодавства;
- «національність» контролю за податковими відносинами, навіть якщо питання врегулювання конфлікту у сфері оподаткування вирішується спільно з іншими учасниками міжнародних відносин.

Ознака приватноправового характеру :

- податкові правовідносини виникають на основі міжнародних угод. А податкові угоди, які спричиняють виникнення податкових правовідносин, спрямовані на врегулювання інтересів суб'єктів приватного права, взаємодію між країнами через платників податків. Відповідальності за недотримання податкових угод не передбачено.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1

Питання для обговорення:

1. Поняття та особливості міжнародних податкових правовідносин.
2. Місце податкових правовідносин у правовій системі України та міжнародному праві.
3. Структура податкових правовідносин.
4. Загальна характеристика міжнародного податкового права

Контрольні питання:

1. Що таке міжнародні податкові відносини?
2. Які відносини становлять предмет податкового права?
3. З якими галузями права співвідноситься податкове право?
4. Що таке податкова політика?
5. В чому зміст процесуальних норм у податковому праві?
6. Як можна визначити міжнародні податкові відносини, податкові відносини в ЄС?

Практичне завдання:

Накресліть схеми :

1. Місце міжнародних податкових відносин серед міжнародних правовідносин.
2. Взаємодія податкових правовідносин з галузями знань (іншими навчальними дисциплінами).

Тестові завдання:

1. Податкове право – це..

- а) відносно самостійний сектор адміністративного права і займає автономне положення щодо інших інститутів цієї галузі;
- б) сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини, що складаються в процесі фінансової діяльності держави;
- в) складний інститут (підгалузь) фінансового права, який регулює суспільні відносини, що складаються в процесі здійснення податкової діяльності регулює суспільні відносини щодо встановлення, справляння і стягнення податкових платежів, їх зміни і скасування;
- г) складний інститут конституційного права, який регулює суспільні відносини, що складаються в процесі здійснення податкової діяльності регулює суспільні відносини щодо встановлення, справляння і стягнення податкових платежів, їх зміни і скасування.

2. Основною рисою податкових правовідносин є...

- а) їх диспозитивний характер;
- б) наявність державно-владних приписів одним учасникам правовідносин з боку інших, які діють від імені держави та наділені нею відповідними владними повноваженнями;
- в) наявність державного заохочення, незважаючи на рівність учасників податкових відносин;
- г) їх договірний характер.

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 2. Правові засади виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин

Виникати податкові правовідносин можуть на підставі:

- 1) норми законодавства;
- 2) юридичного факту;
- 3) наявності у суб'єкта податкових правовідносин податкової правосуб'єктності, що створює для нього юридичну можливість не лише мати податкові права та обов'язки, а й набувати їх та нести відповідальність;

- 4) наявності об'єкта та/або предмета податкових правовідносин;
- 5) припинення існування об'єкта та/або предмета податкових правовідносин;
- 6) форс-мажорних обставин, визначених законодавством;
- 7) за згодою сторін та/або припинення дії договору;
- 8) припинення юридичною особою та фізичною особою – підприємцем підприємницької діяльності та/або визнання недійсними установчих (засновницьких) документів суб'єктів господарювання.

Правові підстави щодо сплати певного податку або збору можна поділити на види:

- 1) у залежності від способу організації господарської діяльності:
 - а) юридичні особи – платники податків;
 - б) фізичні особи – підприємці – платники податків;
 - в) фізичні особи – платники податків;
- 2) в залежності від способу оподаткування:
 - а) платники, що застосовують загальну систему оподаткування обліку та звітності;
 - б) платники, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності;
- 3) в залежності від форми оподаткування:
 - а) платники прямих податків;
 - б) платники непрямих податків;
- 4) в залежності від об'єкту оподаткування:
 - а) майно;
 - б) товари, послуги, роботи;
 - в) дохід (прибуток) або його частина;
 - г) оборот із реалізації товарів;
 - д) операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інше;
- 5) в залежності від податкової юрисдикції держави:
 - а) резиденти; б) нерезиденти;
 - б) в залежності від наявності чи відсутності отриманих послуг, пільг, знижок тощо.

Механізм примусу в сфері податкової діяльності з акумуляції податків та інших обов'язкових платежів можна визначити як закріплену законом сукупність дій та способів впливу владного суб'єкта на іншого учасника правовідносин зі сплати податків (обов'язкових платежів) з метою забезпечення невідворотності їх сплати та захисту фіскального інтересу як різновиду публічного.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Питання для обговорення:

1. Підстави виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин.
2. Юридичний факт у податкових правовідносинах.
3. Податковий обов'язок як підстава виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин.
4. Механізм примусу в системі оподаткування.
5. Правові наслідки податкових правовідносин у суспільстві.
6. Характеристика видів податкових правовідносин.

Контрольні питання:

1. Що таке юридичні факти?
2. Які особливості юридичних фактів у міжнародному праві?
3. Які наслідки виникнення податкових правовідносин?
4. Які є об'єкти податкових правовідносин?

Практичні завдання:

Використовуючи Податковий кодекс України:

1. Випишіть елементи податково-правових норм (гіпотезу, диспозицію та санкцію будь якої статті
2. Наведіть приклади норми, на підставі яких виникають, змінюються чи припиняються податкові відносини.

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 3. Поняття, види та призначення податкових платежів для суб'єктів міжнародного права. Функції податків

Податки у тому чи іншому вигляді існують зі стародавніх часів (наприклад, у Давньому Єгипті та Римській імперії вони вже були), тому часто сприймаються як майже невід'ємний аспект людської цивілізації. Не дивно, що питання про їх призначення, способи стягнення, розмір та вплив

викликають гарячі дискусії. Зараз, коли розвиток технологій призводить до постійних змін у суспільстві, це особливо актуально.

Під час підготовки до практичного заняття студентам варто звернути увагу на історію оподаткування у світі, риси податку, які сформувались історично та пов'язані з економічним розвитком людської цивілізації.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Питання для обговорення:

1. Світові етапи становлення і розвитку оподаткування.
2. Поняття податку та його риси. Функції податку.
3. Порядок встановлення, введення в дію та скасування податків.
4. Поняття податкової системи країни та її склад.
5. Класифікація податків в ЄС.

Контрольні питання:

1. На які види поділяються податки?
2. Назвіть функції податків.
3. Назвіть ознаки податків.
4. Назвіть історичні передумови виникнення податків?
5. Назвіть перші види платежів, що мали природу податків.
6. Що таке податкова система держави?
7. Які основні принципи податкової системи держави?
8. Що таке податковий режим, спеціальний податковий режим?
9. Які є види податків у ЄС?

Практичне завдання:

Накресліть схеми :

1. Види функцій податків.
2. Ознаки податку.
3. Види спеціальних податкових режимів.

Тестові завдання:

1. Третій етап історичного розвитку світової системи оподаткування характеризується:

- а) спрощенням структури податку; впровадженням нових та укрупнення існуючих податкових органів держав світу; автономністю та індивідуалізацією щодо визначення розмірів та ставок податку; відсутністю обмежень у визначенні кількості податків для однієї бази оподаткування;
- б) використанням висновків економічної науки в процесах реформування податкових систем;
- в) гармонізацією податкових систем світу; використання надбань світової цивілізації в процесі підготовки та впровадження нових податкових систем;
- г) спрощенням структури податку, використанням висновків економічної науки в процесах реформування податкових систем, гармонізацією податкових систем світу.

2. Французький вчений-економіст А. Леффер побудував графік залежності:

- а) суми податкових надходжень до бюджету від розміру ставки податку та від податкової бази, який отримав назву «крива Леффера»;
- б) суми доходів бюджету від витрат бюджету, який отримав назву «пряма Леффера»;
- в) зменшення ставки податку від зменшення рівня виробництва;
- г) вологості повітря від місця знаходження території над рівнем моря.

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 4. Елементи податку. Інформація про податкові платежі

Під час підготовки до практичного заняття студентам варто звернути увагу на загальні засади визначення елементів податку, які є стандартними фактично для всіх податкових систем сучасності.

Друга частина практичного заняття стосується консультування, листування та характеристики джерел інформації в податкових правовідносинах.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Питання для обговорення:

1. Поняття та загальна характеристика елементів податку.
2. Платники податків та податковий обов'язок.
3. Об'єкт оподаткування.
4. База оподаткування.
5. Ставка податку.

6. Порядок обчислення податку.
7. Податковий період.
8. Строк і порядок подання податкової звітності.
9. Податкова декларація.
10. Строк і порядок сплати податку.
11. Податкові пільги: поняття, види.
12. Поняття та джерела податкової інформації.
13. Електронний кабінет платника податків.
14. Консультування платників податків.
15. Листування в сфері оподаткування. Податкові повідомлення, повідомлення-рішення, вимоги.

Контрольні питання:

1. Що може бути об'єктом оподаткування?
2. Що таке елементи податку і для чого їх визначати в правових актах?
3. Які є види податкових пільг?
4. Що таке податкова вимога?
5. Яке призначення електронного кабінету платника податків?
6. Які основні реквізити податкової декларації?

Практичне завдання:

З офіційного сайту центрального органу виконавчої влади України з податкової політики скачайте форму податкової декларації зі сплати будь-якого податку та проаналізуйте її реквізити.

Тестові завдання:

1. Податкові роз'яснення — це ...

- а) роз'яснення змісту нормативно-правових актів;
- б) ознайомлення платника податку з порядком складання бюджету;
- в) оприлюднення офіційного розуміння окремих, положень законодавства з питань оподаткування уповноваженими на те контролюючими органами з метою обґрунтування їх рішень у разі проведення апеляційних процедур;
- г) офіційне тлумачення податкових норм.

2. База оподаткування - це ...

- а) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;
- б) конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку;
- в) переваги, що надаються окремим категоріям платників податків, інших обов'язкових платежів перед іншими платниками та полягають у повному чи частковому звільненні їх від оподаткування;
- г) обставини, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

3. Податкові пільги — це ...

- а) закріплені в правовому акті додаткові платежі для платника;
- б) переваги, що надаються окремим категоріям платників податків, інших обов'язкових платежів перед іншими платниками та полягають у повному чи частковому звільненні їх від оподаткування;
- в) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;
- г) обставини, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

4. Елементами податку є:

- а) платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування;
- б) ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період;
- в) строк та порядок сплати податку; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку; податкові пільги та порядок їх застосування;
- г) всі вищезазначені положення є елементами податку

Рекомендовані джерела: 1-71

**Тема 5. Правове регулювання соціальних та економічних стандартів оподаткування країн ЄС.
Принципи оподаткування**

Ефективність соціальної політики, стан розвитку людського капіталу проявляється в рівні забезпечення соціальних стандартів добробуту. Соціальні стандарти добробуту розрізняються в усіх країнах Європейського Союзу, залежно від рівня економічного розвитку країни. Дослідження думок аналітиків, матеріалів статистичних звітів свідчить, що мінімальні соціальні стандарти в Європейському Союзі в порівнянні з іншими країнами та інтеграційними об'єднаннями є більш високими.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика соціальних й економічних стандартів в ЄС. Європейський кодекс соціального забезпечення та оподаткування.
2. Англосаксонська модель соціальних стандартів;
3. Південноєвропейська модель соціальних стандартів;
4. Континентальна модель соціальних стандартів;
5. Скандинавська (шведська) модель соціальних стандартів;
6. Східноєвропейська модель.
7. Зміст основних принципів оподаткування:
 - 7.1. Хартія вольностей платників податків.
 - 7.2. Встановлення податків актом парламенту.
 - 7.3. Принципи правової та технічної сторін оподаткування.
 - 7.4. Принцип усунення подвійного оподаткування.

Контрольні питання:

1. Що таке принцип оподаткування?
2. Як проявляється «Хартія вольностей платників податків»?
3. Що таке подвійне оподаткування?
4. Яка роль Європейського кодексу соціальних стандартів в оподаткуванні?
5. Яка основна маргінальна група населення є платником податків в ЄС?

Практичні завдання:

1. У Австрії для фізичних осіб податок (в широкому розумінні) складає 58% від доходів у місяць. На основі теорії Леффера проаналізуйте податкове навантаження для фізичних осіб.

Довідка:

Французький вчений А. Леффер побудував графік залежності суми податкових надходжень до бюджету від розміру ставки податку та від податкової бази, який отримав назву «крива Леффера».

Висновок даної теорії — зниження ставки податку веде до зростання виробництва, до збільшення інвестицій, що в подальшому компенсує тимчасове зменшення надходжень. Оптимальна ставка: до 30%. Ріст обсягу виробництва може бути досягнуто при вмілому використанні основних факторів оподаткування: податкових ставок, податкових пільг та прогресивності оподаткування.

2. Фізична особа А. є громадянином Польщі, працює по контракту в Німеччині. В контракті зазначено, що оподаткування здійснюється за польським податковим законом про вільну економічну зону (з пільговим оподаткуванням), і ставка податку 10% від доходів.

Дайте правовий аналіз ситуації:

- 1) щодо можливості подвійного оподаткування особи А.
- 2) чи може німецький податковий орган донарахувати різницю податкових ставок?

Тестові завдання:

1. Податкове законодавство – це...

- а) сукупність нормативно-правових актів, у яких містяться правові норми, об'єднані спільним предметом регулювання — відносинами в сфері податкової діяльності;
- б) сукупність документів, які містять положення щодо оподаткування;
- в) закони, кодекси, хартії, норми права;
- г) система податкового права.

2. Принцип заперечення зворотної сили податкового закону проявляється в тому, що...

- а) закони, які приводять до зміни розмірів податкових платежів, зворотної сили не мають;
- б) нещодавно прийнятий закон не поширюється на відносини, які виникли до його прийняття, а тому розмір податкових платежів необхідно обчислювати згідно з прийнятим новим нормативним актом з часу його вступу в силу;
- в) в сукупності положення а) і б);
- г) стимулюється підприємницька виробнича діяльність та інвестиційна активність на основі введення пільг з оподаткування прибутку (доходу), спрямованого на розвиток виробництва;

3. Принцип соціальної справедливості податкових відносин — це..

а) запровадження економічно необґрунтованого неоподатковуваного мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, котрі отримують високі та надвисокі доходи;

б) забезпечення соціальної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом запровадження економічно обґрунтованих податкових пільг та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, котрі отримують високі та надвисокі доходи;

в) справляння податків з юридичних осіб здійснюються у певній частці від отриманого прибутку і забезпечення сплати рівних податків та зборів;

г) забезпечення незмінності податків та зборів (обов'язкових платежів) і їхніх ставок, а також податкових пільг протягом бюджетного року.

4. Податкові правовідносини - це ...

а) певні суми грошових коштів, які підлягають сплаті в обов'язковому порядку до бюджету чи державного (публічного) позабюджетного фонду у формі податку, збору, внеску, мита чи іншого обов'язкового платежу, виходячи із підстав, закріплених у законі;

б) врегульовані нормами фінансового права суспільні відносини, пов'язані із акумуляцією податків (обов'язкових платежів) до державного та місцевих бюджетів, в яких одного з суб'єктів наділено владними повноваженнями.

в) частина фінансових відносин;

г) концентрований вираз загальносоціальних потреб і устремлінь, усвідомлені інтереси всього суспільства (що адекватно відображають його загальні потреби) як системної єдності, цілісності.

5. Податкова система країни — це...

а) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового Кодексу;

б) врегульована нормами права сукупність податків, зборів, інших податкових платежів, що справляються на території держави, а також форми і методи їх побудови;

в) сукупність бюджетів різних рівнів;

г) відносини щодо здійснення оподаткування.

6. Принцип загальності оподаткування передбачає, що ...

а) кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Податковим Кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями Податкового Кодексу;

б) забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

в) невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;

г) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 6. Правове регулювання оподаткування та види податкових платежів в Україні

Податок - це платіж, що має публічний характер. Кошти, які надійшли від податків, спрямовуються на покриття витрат публічної влади, на виконання публічно-правових завдань держави та місцевого самоврядування України, а здійснювані витрати пов'язуються із задоволенням публічного, а не приватного інтересу, оскільки діяльність, що здійснюється публічною владою є неприбутковою.

При підготовці до практичних занять потрібно використовувати Податковий кодекс України (надалі ПК)

Згідно п 291.2.ПК, спрощена система оподаткування, обліку та звітності - особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 ПК, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених главою 1 Розділу 15 ПК, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Сплата Єдиного податку передбачена у Розділі 14 ПК, де визначено спеціальні податкові режими. Главою 1 встановлюються правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності - особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених ПК, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Правове регулювання місцевих податків і зборів має певну специфіку, оскільки здійснюється на двох рівнях: на загальнодержавному і місцевому. По-перше, держава визначає вичерпний перелік таких обов'язкових платежів, коло платників, об'єкти оподаткування, граничні розміри ставок, тобто встановлює основи їх справляння, надаючи повноваження органам місцевого самоврядування на введення таких податків і зборів на відповідній території. По-друге, місцеві органи влади, реалізуючи надані державою повноваження, встановлюють і детально регламентують механізми справляння окремо кожного з податків і зборів, а також їх окремі елементи.

Місцеві податки і збори — це обов'язкові платежі, що встановлюються державою, регламентуються і справляються органами місцевого самоврядування і надходять до місцевих бюджетів.

При законодавчому регулюванні системи місцевих податків і зборів слід враховувати низку факторів: 1) закріплення за місцевими бюджетами таких доходних джерел, що забезпечували б стабільне надходження доходів і фінансування власних повноважень місцевих органів; 2) сполучення інтересів держави і місцевого самоврядування, при обмеженні необґрунтованого впливу державної влади на місцеве оподаткування; 3) доцільність та обґрунтованість уведення місцевих податків і зборів на відповідній території; 4) помірність сум коштів, що надходять до бюджетів від таких податків і зборів з витратами по їхньому справлянню тощо.

Види місцевих податків: податок на майно (регулюється ст. 265 ПК); єдиний податок. Місцеві збори: туристичний збір; збір за місця для паркування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

Питання для обговорення:

1. Етапи становлення і розвитку оподаткування в Україні.
2. Поняття податку та податкових платежів за податковим законодавством України.
3. Порядок встановлення, введення та скасування податків в Україні.
4. Поняття податкової системи України та її склад.

Контрольні питання:

1. Як визначається податок за законодавством України? Це вузьке чи широке розуміння податку?
2. Які податкові платежі були в історії України?
3. Як вносяться зміни до податкового закону в Україні?
4. З якого моменту вступають у дію зміни до податкового законодавства?
5. Назвіть елементи податкової системи України.

Практичне завдання:

Порівняйте першу версію Податкового кодексу України (прийняття) з діючою зараз за критеріями:

- види податкових платежів (ст.ст.9-10 ПК)
- спеціальні податкові режими (окремий розділ ПК)
- інші умови (пільги, процедура декларування тощо)

Що змінилось? *(використовуйте сайт законодавства Верховної ради України)*

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7

Питання для обговорення:

1. Класифікація податків в податковій системі України.
2. Загальнодержавні податкові платежі: поняття та ознаки
 - 2.1 Податок на прибуток;
 - 2.2. Податок на доходи;
 - 2.3. Податок на додану вартість (ПДВ);
 - 2.4. Акцизний податок;
 - 2.5. Рентна плата.
 - 2.6. Екологічний податок.
3. Місцеві податкові платежі:
 - 3.1. Податок на майно
 - 3.2. Єдиний податок.
 - 3.3. Туристичний збір.
 - 3.4. Збір за місця для паркування.
4. Самооподаткування за законодавством про місцеве самоврядування.

Контрольні питання:

1. Що таке податок на доходи?
2. Визначте податок на додану вартість.
3. Що таке самооподаткування?
4. Які податкові платежі в Україні стосуються майна?
5. Що таке рентна плата? Як вона пов'язана зі спеціальним природокористуванням?
6. Що таке спеціальний податковий режим?
7. У чому полягає відмінність між загальнодержавними та місцевими податками?
8. Якими повноваженнями в сфері місцевого оподаткування наділені органи місцевого самоврядування?
9. В якому нормативно-правовому акті закріплено види місцевих податків?
10. Які правові підстави сплати туристичного збору?

Практичні завдання:

1. Чи можуть бути платниками єдиного податку другої групи суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи - підприємці), які здійснюють діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей та обмін іноземної валюти?

Відповідь обґрунтуйте.

2. З офіційного сайту Державної податкової служби (ДПС) скачайте форму податкової декларації платника єдиного податку та охарактеризуйте її складові частини.

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 7. Правовий статус платників податків. Резиденти та нерезиденти

Дана тема практичного заняття присвячена одному з основних елементів податку – платникам податку. Правовий статус платників податків впливає на визначення законодавства, за яким вони будуть оподатковуватись.

При підготовці до практичних занять потрібно використовувати ПК та Інтернет сторінки податкових органів і офіційних статистичних баз ЄС.

На платників податків у країні покладаються, в основному, обов'язки, основним з яких є обов'язок сплатити визначені суми податків в повному обсязі та у встановлені законодавством строки. Основною ознакою прав платників податків є те, що вони є похідними від їх обов'язків.

Права платників перелічені в ст. 17 Податкового кодексу.

Право на повернення надміру або помилково сплачених сум податків визначено у ст. ст. 17, 43 ПК. Помилково та/або надміру сплачені суми грошового зобов'язання підлягають поверненню платнику відповідно до цієї статті, крім випадків наявності у такого платника податкового боргу.

Право на оскарження та на перегляд рішень контролюючих органів (ст.17, 56 ПК) може реалізуватись в адміністративному або/та судовому порядку.

Зміна строку сплати податку та збору здійснюється шляхом перенесення встановленого податковим законодавством строку сплати податку та збору або його частини на більш пізній строк. Зміна строку сплати податку здійснюється у формі:

- відстрочки;
- розстрочки;
- податкового кредиту (ст. 32 ПК).

Зміна строку сплати податку не скасовує діючого і не створює нового податкового обов'язку.

Порядок розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків визначено ст. 100 ПК.

Обов'язок щодо подання податкової декларації закріплений у ст.ст. 44, 46-51 ПК.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8

Питання для обговорення:

1. Поняття, ознаки та елементи правового статусу платників податків.
2. Загальна характеристика податкової правосуб'єктності.
3. Обов'язки платників податків.
4. Права платників податків.
5. Встановлення податкового резидентства.
6. Коротка характеристика видів платників податків:
 - 6.1. Платники податків фізичні особи;
 - 6.2. Платники податків юридичні особи;
 - 6.3. Платники податків резиденти;
 - 6.4. Нерезиденти як платники податків

Контрольні питання:

1. Дайте визначення поняття «платник податку».
2. Яке юридичне значення резидентства для податкових відносин?
3. В чому відмінність між правовим статусом та податково-правовим статусом?
4. Назвіть елементи податково-правового статусу.
5. Які види юридичних осіб Ви знаєте?
6. Які особливості персонального оподаткування в ЄС?
7. Як встановлюються податкові пільги для платників податків?
8. В яких нормативно-правових актах закріплено основні права платників податків?
9. За якими платежами платник може отримувати відстрочку від виконання свого податкового обов'язку?
10. В якому порядку відбувається реструктуризація податкового боргу?
11. Які умови повернення платником податків надміру сплачених сум податків (інших обов'язкових платежів)?
12. Які правові підстави для подовження граничних строків сплати податків?
13. Яка процедура адміністративного оскарження рішень податкових органів?
 1. Що розуміють під апеляційним узгодженням податкового зобов'язання?
 2. Який порядок подання платником податків зауважень до акта документальної податкової перевірки?
 3. Які способи виправлення самостійно виявлених платником податків помилок у податкових деклараціях?
 4. Який порядок отримання платником податків-фізичною особою ідентифікаційного номера?

Практичне завдання:

Громадянин А. у 2021 році одержав кредит в банку на 2 роки.

У травні 2022 р. він звернувся із заявою до ДПІ за місцем проживання з проханням надати йому відстрочку до кінця року зі сплати податку з доходів фізичних осіб-підприємців за 2 півріччя 2022 р., оскільки він повинен розрахуватися з банком.

Яку відповідь повинен дати податковий орган? Обґрунтуйте.

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 8. Юридична відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства

Юридична відповідальність є одним з фундаментальних правових явищ, без якого неможливо взагалі уявити собі існування права як нормативної системи. Юридична відповідальність платників податків є видом фінансово-правової відповідальності.

Для фінансово-правової відповідальності, як виду юридичної відповідальності притаманні ознаки останньої:

- настає лише за правопорушення;
- встановлюється державою і пов'язана із застосуванням до правопорушника санкцій правових норм уповноваженими на це суб'єктами;
- пов'язана із заподіянням правопорушнику певних негативних наслідків;
- реалізується у процесуальній формі.

Зазначені ознаки юридичної відповідальності, будучи властивими і для фінансово-правової відповідальності, мають специфіку, зумовлену особливостями фінансово-правового регулювання. До цих специфічних ознак належать такі:

1. Фінансово-правова відповідальність настає за фінансове правопорушення. Фінансове правопорушення - дія або бездіяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання всіх форм власності, об'єднань громадян, посадових осіб, громадян України та іноземних громадян, наслідком яких стало невиконання фінансово-правових норм.

2. Фінансово-правова відповідальність виражається у застосуванні до правопорушника санкцій фінансово-правових норм. Фінансово-правові санкції встановлені податковим та бюджетним законодавством.

3. Фінансово-правова відповідальність тягне для правопорушника певні негативні наслідки в основному майнового характеру.

Податкове правопорушення — це протиправне діяння (дія чи бездіяльність), що виражається в невиконанні або неналежному виконанні обов'язків зі сплати податків, інших обов'язкових платежів до бюджету, цільових позабюджетних фондів, за що встановлена юридична відповідальність.

Серед видів юридичної відповідальності за податкове правопорушення виділено адміністративну, кримінальну та фінансову.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9

Питання для обговорення:

1. Поняття та види юридичної відповідальності за порушення податкового законодавства.
2. Загальна характеристика складу податкового правопорушення.
3. Фінансова відповідальність за податкові правопорушення.
4. Фінансові санкції: поняття та види.
5. Податковий борг та процедура його виникнення і погашення.
6. Способи забезпечення податкових зобов'язань:
 - 6.1. Податкова застава.
 - 6.2. Адміністративний арешт активів (майна) платника податку.
7. Адміністративна і кримінальна відповідальність у податкових правовідносинах

Контрольні питання:

1. Назвіть види податкових правопорушень.
2. Які підстави притягнення до юридичної відповідальності за податкові правопорушення?
3. Назвіть приклади діянь (форми об'єктивної сторони), що є податковими правопорушеннями.
4. Що таке фінансова відповідальність?
5. Що таке юридична відповідальність?
6. Що таке фінансова санкція?
7. Що розуміють під податковим правопорушенням у вузькому і широкому значенні?
8. Який склад податкового правопорушення?
9. Які основні складові податкового боргу?
10. Що розуміють під поняттям «граничні строки сплати податку»?
11. Що є об'єктом податкового правопорушення?
12. Що становить об'єктивну сторону податкового правопорушення?
13. Хто може виступати суб'єктом податкового правопорушення?

Практичне завдання:

Виберіть з Глави 11 Податкового кодексу України податкове правопорушення (статті 109-128 ПК) та охарактеризуйте елементи його складу.

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 9. Суб'єкти публічного адміністрування податкових платежів

Правовий статус особи – це його положення, яке закріплюється нормативно-правовими актами.

Податкові органи в міжнародних податкових відносинах в основному представлені як суб'єкти виконавчої влади. Також до податкових органів відносяться як безпосередньо ті, що відповідають за адміністрування податків (вузьке розуміння), так і ті, які допомагають в цьому і відповідають за стягнення окремих видів податкових платежів – наприклад, митні органи. Оскільки в ЄС існує єдина митна система, то ці функції об'єднані в податкових органах країн ЄС.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10

Питання для обговорення:

1. Поняття та загальна характеристика правового статусу податкових органів країни.
2. Права податкового органу країни.
3. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів.
4. Оскарження рішення податкового органу.
5. Реалізація податкової політики ЄС. Контроль податкового органу ЄС.
6. Особливості гармонізації діяльності податкових органів України та ЄС

Контрольні питання:

1. Які суб'єкти відносяться до системи податкових органів країни?
2. Назвіть повноваження працівників податкових органів.
3. Поясніть значення та особливості податкового обліку.

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 10. Податковий контроль як вид фінансового контролю (аудиту). Облік платників податків

Удосконалення економіки досягається шляхом побудови ефективної системи податкового контролю, за допомогою якого передбачається подолання несприятливих економічних ситуацій, соціально-економічних та політичних криз та інших негативних явищ.

Удосконалення податкового контролю, що проводиться контролюючими органами, дозволить виявити та ліквідувати загрози дестабілізації податкової системи, а саме: дозволить зменшити зону тіньової економіки та підвищити доходи бюджетів.

Вирішення питань податкового контролю дозволить за максимально вірного рішення мінімізувати ризики, дасть можливість створити сприятливі умови економічного зростання та звести порушення податкової безпеки до мінімуму.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №11

Питання для обговорення:

1. Поняття, ознаки та мета податкового контролю
2. Податковий контроль як вид фінансового контролю (аудиту). Міжнародні стандарти аудиту
4. Принципи фінансового контролю (аудиту).
5. Поняття та види методів податкового контролю;
6. Податкові перевірки.
7. Фінансовий моніторинг та його роль в податкових відносинах.

Контрольні питання:

1. Що таке податковий контроль?
2. Яке місце займає податковий контроль серед контрольних правовідносин?
3. Які є методи податкового контролю?
4. В чому зміст контролю від ухилення сплати податків в ЄС?
5. Як пов'язані між собою податковий та фінансовий контроль?
6. Яка мета фінансового моніторингу?
7. Які є види методів податкового контролю?

Практичне завдання:

Накресліть схему: контрольні податкові процедури ЄС.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика процедури здійснення податкового контролю (податково-контрольне провадження).
2. Права та обов'язки платників податків при здійсненні податкового контролю
3. Облік платників податків.
4. Обмін податковою інформацією та її значення для податкових органів ЄС.

Контрольні питання:

1. Що таке контрольне податкове провадження?
2. Які стадії податково-контрольного провадження?
3. Як здійснюється облік фізичних осіб – платників податків?
4. Які права платників податків пов'язані з податковим контролем?
5. Для чого обмінюватись податковою інформацією між податковими органами країн ЄС?

Практичні завдання:

1. Платник податку (торговельне підприємство) отримав від державної податкової інспекції (за місцем своєї реєстрації) письмовий запит щодо запланованих підприємством у наступному кварталі операцій з продажу товарів. Платник запит проігнорував та не надіслав відповіді до ДПІ (державної податкової інспекції).

Які заходи примусу можуть бути застосовані до платника, який проігнорував запит ДПІ? Відповідь обґрунтуйте.

2. Керівники підприємства В. не допустили працівників ДПІ до проведення позапланової перевірки, мотивуючи тим, що попередньо їм не було надано повідомлення про перевірку.

Які наслідки недопуску перевіряючих до проведення перевірки?

3. На підприємстві М. було проведено планову перевірку податковими органами в травні. Через місяць податківці надіслали на підприємство повідомлення про проведення додаткової планової перевірки. Платнику податків було роз'яснено, що це не нова перевірка. При проведенні перевірки в травні не були охоплені всі об'єкти оподаткування (зокрема сплата підприємством екологічного податку), в акті перевірки ці питання не висвітлювались.

Чи вправі платник відмовити податковим органам у проведенні такої перевірки? Відповідь обґрунтуйте.

4. У направленні на перевірку вказується, що вона проводиться з 30 березня по 13 квітня, 10 робочих днів.

Інспектор завітав на перевірку підприємства 5 квітня., пояснивши при цьому, що облік десяти робочих днів починається з моменту фактичного прибуття перевіряючих (прибуття повинно відбутися в межах вказаних у направленні 10 днів) і закінчиться 19 квітня.

Чи правомірне твердження інспектора. Відповідь обґрунтуйте.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №13

Питання для обговорення:

1. Податковий контроль в Україні.
2. Види податкових перевірок за законодавством України:
 - 2.1. Камеральна перевірка;
 - 2.2. Документальна перевірка та її види
 - 2.3. Фактична перевірка платників податків
3. Систематичний контроль на основі «персонального електронного кабінету платника податків».

Контрольні питання:

1. Які заходи примусу можуть застосовуватись органами державної податкової служби?
2. В чому відмінність попереджувальних заходів примусу від припиняючих?
3. В чому зміст запропонованих заходів?
4. Що є предметом податкової застави?
5. Яким державним органам надано право застосовувати податковий арешт активів?
6. Який порядок оформлення результатів перевірки?

Практичні завдання:

1 За результатами позапланової податкової перевірки було складено акт перевірки. Платник податку, ознайомившись зі змістом акта, відмовився від його підписання. Вкажіть, які наслідки такої відмови? Відповідь обґрунтуйте.

2 Громадянин М. — підприємець, хоче отримати відстрочку до кінця року зі сплати податку з доходів фізичних осіб. До якого органу йому необхідно звернутися та які документи необхідно подати для отримання відстрочки?

3. На момент підписання акта перевірки директор підприємства та головний бухгалтер були відсутні. Акт підписав головний інженер підприємства. На підписання документів від імені підприємства довіреність головному інженеру не надавалась. Які правові наслідки такого підпису на акті перевірки?

Рекомендовані джерела: 1-10; 55-70

Тема 11. Загальна характеристика прямих податкових платежів

Податок на доходи фізичних осіб – це прямий податок, який стягується з фізичних осіб. Основна категорія, яка застосовується для оподаткування фізичних осіб – це дохід. На відміну від оподаткування юридичних осіб – де основною категорією є прибуток (податок на прибуток підприємств), що визначається як різниця між доходами та витратами звітного періоду.

Відповідно до п. 14.1.56 ПК, доходи - загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за її межами.

Базою оподаткування є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу з урахуванням пункту 164.6 ПК на суми податкової знижки такого звітного року. До платників податку на доходи фізичних осіб можуть застосовувати податкові соціальні пільги.

Податок на прибуток підприємств є прямим та основним податковим платежем для юридичних осіб у загальній системі оподаткування.

Об'єктом оподаткування податку на прибуток згідно статті 134 Податкового кодексу (ПК) є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду, визначених згідно зі статтями 135-137 ПК, на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового

періоду, визначених згідно зі статтями 138-143 ПК, з урахуванням правил, встановлених статтею 152 ПК;

Фактично об'єкт податку на прибуток – чистий дохід підприємства, що визначається як різниця між валовим доходом підприємства, його валовими витратами та амортизаційними відрахуваннями.

Податковим кодексом передбачено особливості оподаткування податком на прибуток окремих суб'єктів, зокрема:

- особливості оподаткування виробників сільськогосподарської продукції (ст. 155 ПК);
- особливості оподаткування страховика (ст. 156 ПК);
- оподаткування неприбуткових установ та організацій (ст. 157 ПК);
- особливості оподаткування прибутку підприємств, отриманого у зв'язку із впровадженням енергоефективних технологій (ст. 158 ПК);
- особливості урегулювання та оподаткування безнадійної та сумнівної заборгованість (ст. 159 ПК);

- особливості оподаткування нерезидентів (ст. 160 ПК);

Особливості оподаткування визначені і в перехідних положеннях ПК.

Оподаткування військовим збором здійснюється відповідно до п. 16¹ підрозділу 10 Розділу XX Перехідних положень ПК.

Фінансова послуга - операція або декілька операцій, пов'язаних однією правовою метою, з фінансовими засобами, що здійснюються в інтересах інших осіб, ніж надавач такої фінансової послуги. Фінансові засоби - кошти, банківські метали, фінансові інструменти, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, що не віднесені до фінансових інструментів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №14

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки прямих податків.
2. Види прямих податків в ЄС
3. Податки на доходи/прибуток (корпоративний), майно.
4. Податки на товари розкоші. Оподаткування авторських прав.
5. Поняття доходів та прибутку. Види доходів платників податків. Обчислення прямих податків.

Контрольні питання:

1. Яка специфіка оподаткування майна?
2. Що таке дохід?
3. Що таке роялті?
4. Що таке торгова марка?
5. В чому різниця між доходом та прибутком?

Практичне завдання:

На основі аналізу правових норм ЄС з прямого оподаткування (https://eur-lex.europa.eu/search.CODEDC_2.CODED=0920) виділіть шляхи вирішення проблеми подвійного оподаткування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №15

Питання для обговорення:

1. Податок з доходів фізичних осіб: загальна характеристика.
2. Види доходів фізичних осіб та особливості їх оподаткування.
3. Застосування податкової знижки та податкової соціальної пільги.
4. Подання податкової декларації фізичними особами.
5. Особливості оподаткування фізичних осіб – підприємців.
6. Правові основи усунення подвійного оподаткування громадян.
7. Загальна характеристика податку на прибуток та корпоративного податку. Платники корпоративного податку.
8. Правові засади формування об'єкту податку на прибуток підприємств в Україні.
9. Амортизаційні відрахування.
10. Порядок сплати податку на прибуток підприємств різними видами суб'єктів – платників податку.
11. Військовий збір: елементи платежу.

Контрольні питання:

1. Які податки сплачують фізичні особи?
2. Назвіть особливості елементів прибуткового оподаткування населення.
3. Назвіть ставки податку на доходи фізичних осіб.
4. У яких випадках іноземні особи сплачують податки?

5. Що таке резидентство?
6. Які особи можуть користуватися податковою соціальною пільгою в Україні?
7. Які податки сплачують юридичні особи?
8. Визначте особливості елементів прибуткового оподаткування юридичних осіб.
9. Що таке корпоративний податок?

Практичні завдання:

1. За даними, включеними до Декларації про доходи громадянина А. за 2021 рік, було встановлено, що він має надмірну сплату по податку з доходів фізичних осіб — 1202 грн.

Складіть проєкт документа, за яким би громадянин А. зміг повернути надміру сплачені до бюджету кошти.

2. Використовуючи офіційний сайт ДПС скачайте форму Декларації податку на доходи фізичної особи-підприємця.

3. Протягом звітного кварталу підприємство, що займається ремонтом будівель, закупило 2 ксерокси вартістю — 10300 грн, комп'ютер — 10500 грн, здійснило підписку журналу з бухгалтерії для працівників бухгалтерії та журналу «Здоров'я» для відвідувачів, які чекають на оформлення замовлення; надало позику в розмірі 150 тис. грн іншому підприємству.

Поясніть, які із перелічених витрат можна віднести на валові витрати (витрати, які враховуються для визначення бази оподаткування), а які треба здійснювати з коштів, що залишилися після сплати податкових зобов'язань? Відповідь обґрунтуйте.

4. Дружина директора підприємства працює на цьому самому підприємстві менеджером. Вона навчається на економічному факультеті університету на заочному відділенні. Навчання платне. Оплату навчання здійснюють за рахунок коштів підприємства.

Чи можна віднести на валові витрати кошти, перераховані підприємством університету як оплата за навчання? Відповідь обґрунтуйте.

5. Підприємство (консалтингова фірма) здійснило протягом кварталу наступні витрати: виплатило зарплату працівникам, придбало комп'ютер для бухгалтерії; придбало офісний папір; оплатило послуги дизайнерської фірми з оформлення офісу до святкування Нового року.

Які з перелічених витрат включаються до визначення бази оподаткування? Відповідь обґрунтуйте.

6. Чистий прибуток підприємства К. в звітному податковому періоді склав 100000 грн.

Обчисліть суму податку на прибуток підприємства К. за звітний податковий період.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №16

Питання для обговорення:

1. Оподаткування фінансових послуг:
 - 1.1. Поняття та види фінансових послуг;
 - 1.2. Оподаткування кредитів та депозитів;
 - 1.3. Основи оподаткування валютних операцій;
 - 1.4. Оподаткування довірчого управління активами, біржової діяльності;
 - 1.5. Оподаткування страхової діяльності;
 - 1.6. Оподаткування інвестиційної діяльності.

Контрольні питання:

1. Які особливості оподаткування пенсійних страхових внесків у ЄС?
2. Чи типовим є оподаткування депозитів для країн ЄС?
3. Як оподатковується діяльність з надання фінансових послуг? Що таке фінансова послуга?
4. Які є види фінансових послуг?
5. Яке правове оформлення фінансових послуг?
6. Назвіть приклади податкових пільг з оподаткування фінансових послуг.
7. Чи наявна специфіка в оподаткування фінансових активів у спеціальних економічних зонах (офшорах)?

Практичні завдання:

Накресліть схеми:

1. Види фінансових послуг.
2. Види договорів про надання фінансових послуг.
3. Принципи транскордонного співробітництва.

Рекомендовані джерела: 1-30; 69-71

Тема 12. Загальна характеристика непрямих податкових платежів

Студентам для знайомлення та опрацювання необхідно розглянути окремі види податків та їх елементи на основі аналізу норм ПК, правових актів ЄС.

Податок на додану вартість у податкових системах різних країн світу з'явився тільки декілька десятиліть тому. На сьогодні податок на додану вартість належить до провідних платежів країн-членів Європейського Союзу. В 1967р. його було проголошено основним непрямим податком у цих країнах. До 1972 р. всі країни співтовариства повинні були внести податок на додану вартість до складу своїх податкових систем та законодавчо врегулювати порядок його справляння. Наявність ПДВ у податковій системі є обов'язковою умовою для вступу держави до ЄС.

Акцизний податок – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції).

Підакцизні товари(продукція) – товари з кодами згідно УКТ ЗЕД (українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності – закріплений Митним тарифом), за які податковим законодавством встановлено ставки акцизного податку.

Правове регулювання акцизного податку здійснюється розділом VI Податкового кодексу (з 212 статті)

До підакцизних товарів належать: спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво; тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну; нафтопродукти, скраплений газ; автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли.

За п. 14.1.217 ПК, рентна плата - загальнодержавний податок, який справляється за користування надрами для видобування корисних копалин; за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; за користування радіочастотним ресурсом України; за спеціальне використання води; за спеціальне використання лісових ресурсів; за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України;

Екологічний податок – це загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів, та з фактичного обсягу радіоактивних відходів. Регулюється розділом VIII Податкового Кодексу (з статті 240 ПК)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №17

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки непрямих податків в ЄС.
2. Ціна товару/послуги та загальні засади її визначення для цілей оподаткування непрямыми податками.
3. Походження податку на додану вартість. Податок з обороту/податок на додану вартість та його елементи.
4. Акцизний податок/податок на товари розкоші та його елементи.
5. Загальні засади обчислення непрямих податків.
6. Бюджетні відшкодування за непрямыми податками.
7. Оподаткування енергетичних ресурсів, видобутих корисних копалин та інші непрямі податки в ЄС.

Контрольні питання:

1. Які правові підстави сплати акцизного податку?
2. Хто із учасників податкових правовідносин має статус податкового агента?
3. Які органи уповноважені надавати тій чи іншій продукції статус підакцизної?
4. Яка продукція в Україні належить до підакцизної?
5. Які особи належать до платників акцизного податку?
6. Що є об'єктом оподаткування акцизним податком?
7. Які види ставок застосовуються при справлянні акцизного податку?

Практичні завдання:

1. Підприємство, звільнене від сплати акцизного податку за рішенням суду ЄС, ввезло на територію України партію алкогольних напоїв, для подальшої їх реалізації українським торговельним підприємствам.

Чи виникає за даними операціями (ввезення та подальшого продажу) об'єкт акцизного податку? Відповідь обґрунтуйте.

2. Приватна фірма придбала в автосалоні «W» для використання у господарській діяльності 3 легкових автомобілі виробництва ЄС.

Хто із зазначених суб'єктів буде платником акцизного податку? Відповідь обґрунтуйте.

3. У власності приватної хімчистки знаходяться два автомобілі, які використовують у роботі при обслуговуванні клієнтів (прийом речей вдома у замовника та розвезення виконаних замовлень).

Поясніть, чи буде підприємство платником екологічного податку? Відповідь обґрунтуйте.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №18

Питання для обговорення:

1. Оподаткування ПДВ в Україні
2. Реєстрація платників ПДВ.
3. Об'єкт оподаткування податку на додану вартість. База оподаткування ПДВ. Правові засади формування звичайної ціни.
4. Порядок сплати ПДВ.
5. Бюджетне відшкодування.
6. Застосування пільг при справлянні ПДВ.
7. Акцизний податок та його елементи в Україні.

Контрольні питання:

1. За яких умов фізична особа стає платником податку на додану вартість?
2. Які особи в обов'язковому порядку повинні зареєструватися платниками податку на додану вартість?
3. Які відмінні особливості сплати податку на додану вартість у країнах ЄС?
4. Які основні обов'язки платника податку на додану вартість?

Практичні завдання:

1. Фірма орендує приміщення під офіс. Орендодавцем є громадянин А., якому приміщення належить на праві приватної власності. Щомісяця фірма сплачує орендну плату. В договорі оренди передбачено, що, крім орендної плати, орендар сплачує орендодавцю і ПДВ. Порадьте, яким чином орендарю включити до податкового кредиту сплачену суму ПДВ, якщо орендодавець відмовився виписувати податкову накладну?

2. Закрите акціонерне товариство, акціонерами якого є юридичні особи, не здійснює виробничої діяльності. Акціонери щоквартально направляють внески до спеціального фонду ПАТ, які використовуються на утримання дирекції. Як визначити об'єкт ПДВ при сплаті внесків? Відповідь обґрунтуйте.

3. Підприємство здійснило передплату періодичних бухгалтерських видань через поштове відділення. У видачі податкової накладної пошта відмовила, посилаючись на те, що передплата не обкладається ПДВ. Чи правомірні дії пошти? Відповідь обґрунтуйте.

4. Жителька села А. регулярно, не менш як три рази на тиждень, привозить до м. Києва сільськогосподарську продукцію власного виробництва та продає її на ринку. Адміністрація ринку попередила бабусю, що, оскільки вона займається регулярно торговельною діяльністю, вона повинна зареєструватись як платник ПДВ. Чи правомірні вимоги адміністрації ринку? Відповідь обґрунтуйте.

5. Поясніть, до якого бюджету буде зараховано зібраний на території селища податок на додану вартість?

6. Товариство з обмеженою відповідальністю закупило у акціонерного товариства обладнання. Покупець, який був акціонером АТ, розрахувався за придбане майно пакетом акцій, що належали акціонерному товариству. Чи виникає в даному випадку об'єкт ПДВ? Відповідь обґрунтуйте.

7. Підприємство А. продало фірмі В. свій цех із виробництва фарб. Вартість проданих фірмі валових активів складає 2 млн грн. Продаж відбувся у травні. В якому порядку і коли буде сплачено ПДВ? У кого із названих суб'єктів виникли податкові зобов'язання? Відповідь обґрунтуйте.

Рекомендовані джерела: 1-20, 50, 56, 70-72

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Official Journal of the European Union. 09. Taxation. URL: https://eur-lex.europa.eu/browse/directories/legislation.html?root_default=CC_1_CODED%3D09&displayProfile=all&elAllConsDocProfile&classification=in-force#arrow_09
2. Taxation and Customs Union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/where-tax_en
3. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: у 3 т. / кол. авторів [заг. ред. М.Я. Азарова] 2-ге вид. доп. та переробл. К. Міністерство фінансів України; Національний університет ДПС України, 2011. Т.1. 590 с.; Т.2. 942 с.; Т.3. 742 с.
5. Michael Lang. Introduction to the Law of Double Taxation Conventions 3rd edition. March 2021 268 p. https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-08/20_007_Introduction_Law_Double_Taxation_Conventions_3rd_edition_final_web.pdf
6. Директива Ради (ЄС) 2018/1910 від 4 грудня 2018 року внесення змін до Директиви 2006/112/ЄС щодо гармонізації та спрощення деяких правил у системі податку на додану вартість для оподаткування торгівлі між державами-членами / Council Directive (EU) 2018/1910 of 4 December 2018 amending Directive 2006/112/EC as regards the harmonisation and simplification of certain rules in the value added tax system for the taxation of trade between Member States. Official Journal of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L1910>
7. Єфименко Т.І. Гармонізація національного антикризового податкового регулювання у глобальному світі. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах інформаційного суспільства: Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 115-річчю «Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана»; 09-10 грудня 2021 року К.: КНЕУ, 2021. С.149-152
8. Даніелян, С. А. (2022). Принципи податкового права та їхнє значення у забезпеченні послідовного розвитку процедур податкового контролю. Київський часопис права, 2022(4), 179-184. URL: <https://doi.org/10.32782/klj/2021.4.26>
9. Огренич, Ю. О., Діброва, В. О. Вдосконалення оподаткування підприємств в Україні шляхом врахування міжнародного досвіду реформування податкових систем. Економічний простір, (172), 2021. С.35-42. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/172-6>
10. Качула С.В., Бодня Д.А., Поривай А.О. Податки як основа реалізації соціальної функції держави. Економічний вісник університету. 2017. Випуск №34/1. С.251-259. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/podatki-yak-osnova-realizatsiyi-sotsialnoyi-funktsiyi-derzhavi>
11. Мойсик В.Р. Кримінальна відповідальність за шахрайство з фінансовими ресурсами в Україні : аналіз правотворчості та правозастосування [текст] : монографія К. : Атіка-Н, 2010. 244 с.
12. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30 зі змінами
13. Митний кодекс України від 13.03.2012 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
14. Науково-практичний коментар Податкового кодексу України. У 2 т. Т.1 К.: Професіонал, 2011. 1900 с.
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 зі змінами.
16. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року зі змінами URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.18.95&nobreak=1>
17. Про затвердження Порядку ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Наказ Міністерства фінансів України від 07.04.2016 № 422. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 травня 2016 р. за № 751/28881. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-16>
18. Про затвердження Порядку ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Наказ Міністерства фінансів України від 07.04.2016 № 422. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 травня 2016 р. за № 751/28881. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-16>
19. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18.11.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1255-15#Text>

20. Про затвердження Порядку координації одночасного проведення планових перевірок (ревізій) контролюючими органами та органами державного фінансового контролю: Постанова КМУ від 23 жовтня 2013 р. № 805. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-2013-%D0%BF>
21. Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с
22. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 149 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147>
23. Свєрдлова Ю.О. Забезпечення соціальних стандартів добробуту в Європейському Союзі. *Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право)*. К. : НАУ, 2013. № 4. 224 с.
24. Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Communication from the Commission. European Commission. Brussels, 3.3.2010. 32 p. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>
25. Європейський кодекс соціального забезпечення від 16 квітня 1964 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_329#Text
26. Ірина Піонтківська. Економіка. Податки у світі: навіщо нам потрібні податки та як створити ефективну систему оподаткування? URL: <https://voxukraine.org/podatki-u-sviti-navishho-nam-potribni-podatki-ta-yak-stvoriti-efektivnu-sistemu-opodatkuvannya/>
27. Косиця О.О. Окремі аспекти правового регулювання інформаційного забезпечення діяльності фіскальних органів пострадянських країн. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія 1. Том 3. 2015. С. 18-22. URL: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/50493/1/Kosytsia Some aspects of legal regulation of information support%20in post soviet states.pdf](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/50493/1/Kosytsia%20Some%20aspects%20of%20legal%20regulation%20of%20information%20support%20in%20post%20soviet%20states.pdf)
28. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (надалі – ПК). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
29. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 149 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147>
30. Нечай Н. Податкова система України періоду Великого князівства Литовського (XV - перша половина XVI ст.). Вісник податкової служби України. 1998. № 22. С. 47-48
31. Воронова Л. К. Фінансове право України: підручник. Київ: Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с
32. Михалчич В.М. Теоретичні підходи до визначення поняття «міжнародне податкове право». Юридичний науковий електронний журнал. 2014. №4. С. 248-251. URL: http://lsej.org.ua/4_2014/66.pdf
33. International Tax Services. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/tax/international-tax-services.html>
34. Людмила Присяжна. Податкові зміни, що необхідні Україні для вступу в ЄС. URL: https://biz.ligazakon.net/news/212565_podatkov-zmni-shcho-neobkhdn-ukran-dlya-vstupu-v-s
35. Towards simple, fair and efficient taxation in the European Union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2016-09/taxation_internal_market_en.pdf
36. Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах. Дата набрання чинності для України: 01.07.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_325#Text.
37. Церковний Олександр Вікторович. Правове регулювання резидентства платників податків. Автореферат дисертації 12.00.07.. Харків. 2017. 23 с. URL: [https://library.nlu.edu.ua/POLN TEXT/AVTOREF 2017/Tserkovnyy 2017.pdf](https://library.nlu.edu.ua/POLN%20TEXT/AVTOREF%202017/Tserkovnyy%202017.pdf)
38. Хатнюк Н. С. Система податкових правовідносин: проблеми теорії та практики правового забезпечення: монографія / за заг. ред. д. ю. н., професора, заслуженого юриста України В. І. Литвиненка. Київ: «Видавництво Людмила», 2018. 464 с.
39. Рішення Конституційного Суду № 13-рп/2012 від 12.06.2012 щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Податкового кодексу України.
40. Постанова Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#n38>
41. Демиденко Л.М. Податкова політика ЄС. Податки і бухгалтерський облік. Наукові праці НДФІ 3 (40) 2007. URL: http://npndfi.org.ua/docs/NP_07_03_087_uk.pdf
44. Taxes - Your Europe - European Union. URL: https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/index_en.htm
43. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету. Електронний каталог: <http://lib.pnu.edu.ua/lib/>
44. Верховна Рада України. Законодавство України: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
45. Federal Central Tax Office. Germany. URL: https://www.bzst.de/EN/Home/home_node.html

46. Income Tax. US. Legal Information Institute (LII). URL: https://www.law.cornell.edu/wex/income_tax
47. Tax system. State taxation administration of the people's republic of China. URL: <http://www.chinatax.gov.cn/eng/c101270/c101271/c5157953/content.html>
48. Кабінет Міністрів України. Діючі центральні органи виконавчої влади з посиланнями на їх офіційні сторінки: <https://www.kmu.gov.ua/catalog>
49. Державна податкова служба України. <https://tax.gov.ua/>
50. Національний банк України <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
51. Форми податкової звітності. Сайт Державної податкової служби України (ДПС). URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/elektronni-formi-dokumentiv/>
52. Ставки місцевих податків та зборів. Сайт ДПС. <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatki-ta-zbori/stavki-mistsevih-podatkiv-ta-zboriv/>
53. Н. В. Лагодієнко, Л. В. Іванченкова, О. О. Євтушевська, Л. Б. Скляр. Податковий контроль як умова ефективного функціонування податкової системи. *Інвестиції: практика та досвід* № 9-10/2022. С. 25-29. DOI: 10.32702/2306-6814.2022.9-10.24. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/9-10_2022/6.pdf
54. Андрущенко І. Є., Шаповал С. С. Податковий контроль в системі протидії ухиленню від оподаткування. *Ефективна економіка*. 2017. №7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5691>
55. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами та доповненнями з сайту ДПС. URL: <https://tax.gov.ua/nk>
56. Tax Co-operation and control. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation-1/tax-co-operation-and-control_en
57. Квач Я.П., Князькова В.Я., Федоренко С.О. Податковий контроль в Україні: фіскальна ефективність та шляхи вдосконалення. Науковий погляд: економіка та управління. 2018. № 1 (59). С. 165-170.
58. Rules on the protection of personal data and privacy. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/tin/#/legal-notice
59. Грищенко С. Попередній податковий контроль: теоретичний аспект. *Фінансове право*. 2018. № 10. С. 171-178.
60. Рева Д. М. Метод податкового контролю як спосіб контрольного впливу. URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/01/Reva.pdf>
61. Данієлян С.А. Комплексність та системність процедур податкового контролю. http://legalnovels.in.ua/journal/14_2021/24.pdf
62. Що таке «реєстраційний номер облікової картки платника податків»? URL: <https://tax.gov.ua/fizichnim-osobam/otrimannya-reestratsiynogo-scho-taku-eeestratsiyniy-nom/>
63. Наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2017 № 822 «Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків»;
64. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20 листопада 2012 року № 5492-VI
65. Порядок оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсним та знищення паспорта громадянина України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 302;
66. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 691 «Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини».
67. Петровська І.І. Оподаткування неприбуткових організацій та установ. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України : Збірник наукових статей. Випуск 27. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2011. С.84-91
68. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
69. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 23.06.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15#Text>
70. Про особливості виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану:

Постанова Правління Національного Банку України від 23.03.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0060500-22#Text>

71. Про затвердження Порядку оформлення митними органами результатів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи: Наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2021 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0070-22#Text>

72. Господарський кодекс України (стаття 401 Спеціальні (вільні) економічні зони). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n2567>